Tekoälyasetusehdotus
U-jatkokirjelmä
UJ 29/2022 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta 8.11.2022

Maria Hauptmann, johtava asiantuntija

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Tekoälyasetusehdotuksen lähestymistapa

Riskiperustainen ja käyttötapauskohtainen lähestymistapa

Korkean riskin tekoälyjärjestelmiä voivat olla esim. järjestelmät, jotka:

- *Määrittävät henkilön pääsyn koulutuslaitokseen tai työpaikkaan*
- *Arvioivat henkilön luottokelpoisuutta*
- *Avustavat lain tulkinnassa ja soveltamisessa*

Käsittely EU:ssa

- Komissio antoi asetusehdotuksen 4/2021 (Suomen kannat U 28/2021 vp)
- Asetusehdotusta käsitelty Portugalin, Slovenian ja Ranskan puheenjohtajuuskausilla neuvoston televiestintä- ja tietoyhteiskuntatyöryhmässä.
- EU-pj-maa Tšekin tavoitteena saavuttaa yleisnäkemys asetusehdotuksesta joulukuun televiestintäneuvostossa 6.12.2022. Yleisnäkemystä käsitellään Coreperissa 18.11.2022.
- Euroopan parlamentissa vastuuvaliokuntina toimivat yhdessä sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunta **IMCO** ja kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta **LIBE.**

Muutokset asetusehdotukseen neuvostossa

- **Tekoälyn määritelmä** rajattu koneoppiviin ja tieto- ja logiikkapohjaisiin lähestymistapoihin

- Lisätty sääntely korkean riskin tekoälyjärjestelmien **testaamisesta tosielämän olosuhteissa**
  - Testaamisen tarkoituksena varmistaa, että järjestelmä täyttää asetuksen vaatimukset ennen markkinoille tuloa

- Lisätty **yleiskäyttöisiä tekoälyjärjestelmiä** (*general purpose AI systems*) koskeva sääntely
  - Kyseisiä järjestelmiä käytettäisiin esim. kuvan ja äänen tunnistamisessa, kielen kääntämisessä, kysymyksiin vastaamisessa
  - Voivat olla korkean riskin tekoälyjärjestelmä tai sen osa

Muutokset asetusehdotukseen neuvostossa

- **Korkean riskin tekoälyjärjestelmien luokittelutapaan** tehty muutoksia
  - Järjestelmän täytyy täyttää tietyt lisäkriteerit, jotta voidaan luokitella korkea riskiseksi
  - Lisäksi liitteeseen III (korkean riskin järjestelmien listaus) lisätty uusia sektoreita, kuten kriittinen digitaalinen infrastruktuuri

- Muutokset **tekoälyneuvoston tehtäviin**
  - Tekoälyneuvosto neuvoisi ja avustaisi komissiota ja jäsenvaltiota asetuksen yhdenmukaisessa ja tehokkaassa soveltamisessa

Valtioneuvoston jatkokirjelmä (UJ 29/2022 vp)

- Varauksellinen suhtautuminen asetusehdotuksen **soveltamisalan laajentamiseen**
  - Riittävät vaikutustenarvioinnit tärkeitä

- **Tekoälyjärjestelmän määritelmän** tulisi kattaa vain järjestelmät, joita voidaan aidosti pitää tekoälynä
  - Suomi on pitänyt tärkeänä ns. sääntöpohjaisen automaation poissulkua tekoälyn määritelmästä

- Tärkeää, että asetuksen sääntely koskien **tekoälyjärjestelmien kokeilua ja tekoälyjärjestelmien testaamista tosielämän olosuhteissa** on aidosti järjestelmien testaamista mahdollistavaa, tukee innovointia eikä aseta kohtuuttomia esteitä tekoälyjärjestelmien markkinoille tulolle

Valtioneuvoston jatkokirjelmä (UJ 29/2022 vp)

- Suomen mukaan jatkokäsittelyssä tulisi kriittisesti tarkastella sitä, missä määrin korkean riskin tekoälyjärjestelmien vaatimuksia on tarkoituksenmukaista laajentaa koskemaan **yleiskäyttöisiä tekoälyjärjestelmiä**
  - Vaatimusten tulisi olla oikeasuhtaisia

- Suomi kannattaa **tekoälyneuvostolle esitettyjä uusia tehtäviä**
  - Tekoälyneuvoston toimivallan ja tehtävien tulee kuitenkin olla perusteluja ja tarkasti määriteltyjä asetuksessa

Muita keskeisiä asioita asetusehdotuksen käsittelyssä

- Asetusehdotuksen mukaan korkean riskin tekoälyjärjestelmät tulisi rekisteröidä EU:n julkiseen tietokantaan
  - Suomi on pitänyt tärkeänä, että rekisteröinti on turvallista (U 28/2021 vp) tietojen mahdollisen sensitiivisyyden vuoksi

- Asetusehdotuksen mukaan asetuksen rikkomisesta voidaan määrätä hallinnollisia sanktiomaksuja, jotka suuruudeltaan jopa useita 10 milj. €
  - Suomi on pitänyt tärkeänä sanktiosääntelyn täsmällisyyttä; asetusehdotuksessa tulisi yksilöidä artiklakohtaisesti teot, jotka ovat rangaistavia